

مقایسه شیوع جهش‌های ژنتیکی در ژن‌های APC و P53 در پولیپ‌های آدنومایی

کولون از نوع دیسپلازی خفیف با نوع شدید

چکیده

زمینه و هدف: پولیپ‌های کولورکتال از شایع‌ترین ضایعاتی است که آسیب‌شناسان با آن مواجه می‌شوند. در آمریکا، کولونوسکوپی و سیگموئیدوسکوپی برای همه بیماران بالای ۴۰ سال پیشنهاد می‌شود. پیشرفت ضایعات آدنوماتوس به سرطان بدخیم معروف به توالی آدنوم - کارسینوم (Adenoma-Carcinoma Sequence) است. معمولاً همه بدخیمی‌های کولورکتال تغییرات ژنتیکی را از خود نشان می‌دهند. در بین این تغییرات ژنتیکی، موتاسیون ژن‌های سرکوب‌کننده تومور APC و P53 مهم‌ترین آن‌ها می‌باشند. هدف از این تحقیق بررسی مقایسه‌ای شیوع موتاسیون‌های جهش‌های ژنتیکی در ژن‌های APC و P53 در پولیپ‌های آدنومایی کولون از نوع دیسپلازی خفیف با نوع شدید بوده است.

روش بررسی: مطالعه انجام شده از نوع مقطعی (cross sectional) بود. ۶۰ مورد پولیپ‌های آدنوماتوس کولون که ۳۰ مورد آن‌ها از نوع درجه پایین و ۳۰ مورد دیگر از نوع درجه بالا بودند، در این تحقیق بررسی شدند. این مطالعه با مراجعه به فایل‌های آسیب‌شناسی موجود در بیمارستان‌های مهر، حضرت رسول و شهدای هفتم تیر و بررسی بلوک‌های پارافینه و بررسی از نظر بروز موتاسیون‌های APC و P53 بین آن‌ها با روش PCR انجام شد. سپس نتایج با آزمون‌های آماری کای دو (Chi-square) و T-test مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: بروز موتاسیون APC در پولیپ‌های درجه پایین و درجه بالا به ترتیب در ۳۶/۷ و ۶۳ درصد دیده شد ($p < 0/05$). بروز موتاسیون در P53 در پولیپ‌های درجه پایین و بالا به ترتیب در ۱۰ درصد. ۴۳ درصد موارد دیده شد ($p < 0/05$). در هر دو مورد، اختلاف معنی‌داری مشاهده شد. متوسط سنی ۶۲/۲ سال و متوسط اندازه پولیپ‌ها ۱۵/۶ میلی‌متر بود. رابطه‌ای مستقیم بین اندازه پولیپ‌ها و جهش‌های APC وجود داشت ($p < 0/05$) ولی این رابطه با جهش‌های P53 دیده نشد.

نتیجه‌گیری: تشخیص زود هنگام پولیپ‌های آدنوماتوس کولون و برداشتن به وسیله کولونوسکوپی، می‌تواند از ایجاد تومورهای بدخیم جلوگیری کند و سبب کاهش گرفتاری و مرگ و میر شود.

کلیدواژه‌ها: ۱- روده بزرگ ۲- پی.سی. ۵۳ ۳- ای.پی.سی ۴- پولیپ‌های آدنوماتوس

۵- واکنش زنجیره پلیمراز

I دکتر عیسی نورمحمدی

II دکتر مهشید هورمزدی

III *دکتر اکبر حسن پور

IV دکتر علی زارع میرزایی

V فلورا بخشایش

تاریخ دریافت: ۸۳/۱۲/۱۸، تاریخ پذیرش: ۸۴/۳/۷

I) دانشیار و Ph.D. بیوشیمی، مرکز تحقیقات علوم سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران.

II) استادیار و متخصص آسیب‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران.

III) متخصص آسیب‌شناسی، بیمارستان حضرت رسول اکرم (ص)، خیابان ستارخان، خیابان نیایش، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران. (*مؤلف مسؤول)

IV) استادیار و متخصص آسیب‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران، تهران، ایران.

V) کارشناس ارشد انگل‌شناسی، مرکز تحقیقات علوم سلولی و مولکولی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران.